

Hvidbog for Natura 2000-handleplan Sneum Å og Holsted Å, område nr. 90 Behandling af hørings svar

	Hørings svar	Afdelingens bemærkninger	Afdelingens forslag til ændringer
<p>HØRINGSSVAR 1</p> <p><u>Afsender:</u> Miljøstyrelsen mst@mst.dk</p> <p><u>Dato for modtagelse:</u> 16.4</p>	<p>Hørings svaret indeholder bemærkninger til følgende emner</p> <p>1.1 Indsatser med frivillig gennemførelse</p> <p>1.2 Henvisninger til love og de lovmæssige bindinger</p> <p>1.3 Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode</p> <p>1.4 Behov for indsatser</p> <p>1.5 Indsatser fordelt på aktør</p>	<p>Se underpunkter</p>	
	<p>1.1 Indsatser med frivillig gennemførelse</p> <p>Miljøstyrelsen henleder opmærksomheden på, at de kommunale Natura 2000-handleplaner er udarbejdet i medfør af Miljømålslovens § 37 a, hvorefter kommunalbestyrelsen udarbejder en handleplan til gennemførelse af Natura 2000-planen inden for kommunens geografiske område på land og for den kystnære del af vanddistriktet. Ifølge Miljømålslovens § 46 a, stk. 4, skal kommunalbestyrelsen sikre gennemførelse af en vedtaget handleplan.</p> <p>Kommunalbestyrelsen er dermed forpligtet til at gennemføre Natura 2000-planen, også hvis det skulle vise sig, at de fornødne frivillige lodsejeraftaler ikke kan indgås. Den kommunale handleplan må derfor ikke rejse</p>	<p>Ad 1.1.</p> <p>Som opfølgning på hørings svaret har der været en dialog mellem Kommunernes Landsforening og Miljøstyrelsen.</p> <p>KL og MST foreslår i forlængelse af ovennævnte, at et foreløbigt kompromis til Natura 2000-handleplanerne er: <i>"Det forventes, at Natura 2000-handleplanerne kan gennemføres ad frivillighedens vej."</i></p>	<p>Ad 1.1</p> <p>I handleplanen tilføjes i kapitel 7:</p> <p>" Det forventes, at Natura 2000-handleplanerne kan gennemføres ad frivillighedens vej".</p>

	Høringssvar	Afdelingens bemærkninger	Afdelingens forslag til ændringer
	<p>tvivl om, hvorvidt kommunalbestyrelsen er indstillet på at opfylde sine forpligtelser. Miljøstyrelsen henviser til formuleringen af sætningen om frivillighed i afsnit 7, hvor det ikke fremgår tydeligt, at der er andre muligheder end frivillige aftaler. Miljøstyrelsen ønsker som medudgiver af Natura 2000-handeplanen, at det specificeres yderligere fx. ved at skrive at "Projekterne gennemføres som udgangspunkt ved frivillige aftaler...".</p>		
	<p>1.2 Henvisninger til love og de lovmæssige bindinger: Miljøstyrelsen skal gøre opmærksom på, at den nyeste bekendtgørelse af Naturbeskyttelsesloven er blevet udstedt den 4. oktober 2022 (lovbekendtgørelse nr. 1392 af 04/10/2022), hvorfor lovhenvi sning bør rettes.</p>	<p>Ad 1.2 Ingen</p>	<p>Ad 1.2 2. oktober rettes til 4. oktober</p>
	<p>1.3 Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at Natura 2000-handleplanen efter bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner (bekendtgørelse nr. 944 af 27/06/2016, § 2, stk. 4) skal indeholde en redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er realiseret.</p>	<p>Ad 1.3 Mangel i planen udbedres</p>	<p>Ad 1.3 Følgende afsnit tilføjes i kapitel 3: Af Natura 2000 handleplanen fremgår det, at der skal sikres sammenhæng mellem forekomster af rigkær, tidvis våd eng, hængesæk, kildevæld og surt overdrev med henblik på at gøre arealet mere robust. Nedenstående tabeller viser en række projekter der har til formål at vedligeholde og forbedre naturtyperne. Samtidig er betydelige arealer rundt om</p>

	Høringssvar	Afdelingens bemærkninger	Afdelingens forslag til ændringer
	<p>Miljøstyrelsen bemærker, at flere planlagte indsatser i Natura 2000-planen for planperioden 2016-21 ikke er adresseret i redegørelsen for gennemførelse af indsatser i sidste planperiode, jf. bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner § 2, stk. 4. Følgende indsatser mangler redegørelse og skal derfor tilføjes afsnittet herom i Natura 2000-handleplanen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Der sikres sammenhæng mellem forekomster af rigkær, tidvis våd eng, hængesæk, kildevæld og surt overdrev med henblik på at gøre arealet mere robust. - For skovnaturtyper skal sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje. I særlige tilfælde kan permanent ophør af drift (urørt skov) være nødvendig for at opfylde direktivforpligtelsen. 		<p>naturtyperne medtaget i projekterne, så der opnås en sammenbinding af naturtyperne.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ifølge handleplanen skal skovnaturtyper sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje. I særlige tilfælde kan permanent ophør af drift (urørt skov) være nødvendig for at opfylde direktivforpligtelsen. <p>På skovnaturtyper uden fredskovspligt er der i perioden ikke sket nogen indsats.</p>
	<p>1.4 Behov for indsatser: Miljøstyrelsen bemærker, at flere planlagte indsatser i Natura 2000-planen for nyeste planperiode 2022-27 ikke er adresseret i afsnittet om behov for indsatser, jf. miljømålslovens § 46 a. Følgende indsatser fremgår ikke af afsnittet og skal derfor tilføjes afsnittet herom i Natura 2000-handleplanen: - Tilstanden af levesteder for snæbel sikres eller forbedres i overensstemmelse med arternes krav til disse. - Indsatser gennemført i første og anden planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats. (Det er uklart i hvilket omfang en del af de nævnte indsatser i denne</p>	Ad 1.4	<p>Ad 1.4 Følgende afsnit tilføjes i kapitel 4: Indsatser iværksat i første og anden planperiode vedligeholdes, f.eks. ved afgræsning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats. Det fremgår af tabellen, at den igangværende indsats videreføres.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Behov for indsats for arter: Tilstanden af levesteder for snæbel sikres eller forbedres i overensstemmelse med arternes krav til disse. Der er i perioden planlagt flere vandløbsprojekter, der skal sikre

	Høringssvar	Afdelingens bemærkninger	Afdelingens forslag til ændringer
	planperiode er en opfølgning på tidligere indsatser, fx genrydning).		gode levevilkår for snæbel og de øvrige arter på udpegningsgrundlaget. Se de planlagte aktiviteter i tabel 6.
	1.5 Indsatser fordelt på aktør Forslaget til Natura 2000-handleplan indeholder oplysning om fordelingen af indsatsen mellem de berørte kommuner og Miljøstyrelsen. Det er imidlertid uklart hvorfor der står anført 1,6 ha stilkegekrat i parentes under Vejen Kommune – samme areal som står med Miljøstyrelsen som ansvarlig myndighed. Miljøstyrelsen går ud fra, at det af den endelige handleplan tydeligt vil fremgå, hvem der løfter hvilken indsats.	Ad 1.5	Ad 1.5 Det er præciseret, at de 1.6 ha er beliggende i Vejen Kommune, men at det er MST der er myndighed.
HØRINGSSVAR 2 <u>Afsender:</u> <u>Danmarks</u> <u>Naturfredningsforening</u> <u>Esbjerg</u> <u>Fra privat mail</u> <u>Dato for modtagelse:</u> 24.april 2024	Høringssvaret indeholder bemærkninger til følgende emner 2.1 Positiv holdning overfor principperne i Natura 2000-handleplanen 2.2 Positiv holdning til de indsatsområder, der allerede er i fokus og de projekter, der er realiserede, påbegyndt eller under forventelig snarlig realisering 2.3 Positivt syn på nye tiltag 2.4 Burde være en mere konkret plan i forhold til hvor, hvornår og hvordan indsatserne gennemføres 2.5 bemærkning til orientering af borgerne i Esbjerg Kommune i lighed med indsatsen i Vejen Kommune.	Se underpunkter	

	Høringssvar	Afdelingens bemærkninger	Afdelingens forslag til ændringer
	2.1 I DN-Esbjerg er vi overordnet positive overfor principperne i udkast til "Natura 2000-handleplaner 2022 - 2027" og de tiltag/beskyttelser, de giver for landskab samt plante-og dyreliv	Ad 2.1 ingen	Ad 2.1 ingen
	2.2 Vi ser med tilfredshed på de indsatsområder, der allerede er i fokus og de projekter, der er realiserede, påbegyndt eller under forventelig snarlig realisering.	Ad 2.2 ingen	Ad. 2.2 ingen
	2.3 De nye tiltag ser vi også positivt på. Det drejer sig om følgende: - Pleje af naturtyper og robusthed	Ad 2.3 ingen	Ad 2.3 ingen
	2.4 DN-Esbjerg vil meget gerne kommentere yderligere på handleplanerne og projekterne for eventuelt at komme med konstruktive forslag til forbedringer og/eller udvidelser. MEN vi mangler, at planerne er så konkrete, at vi har mulighed for at få overblik over, hvad der præcis foregår hvor, hvornår og hvordan.	Ad 2.4 Da handleplanen ikke må foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelsen af handleplanen, er det vanskeligt at blive mere konkret i forhold til indsatserne	Ad 2.4 Ingen
	2.5 Vi bemærker en formulering i tabel 8 side 11 under Vejen Kommune: "Borgerne orienteres om arbejdet med naturen via forskellige medier, f.eks. kommunens hjemmeside, artikel i lokalpressen, kommunens facebookside eller en guidet tur". Vi kan anbefale en lignende formulering for Esbjerg Kommune. Især dialogbaserede guidede ture	Ad 2.5 Da Esbjerg Kommune allerede benytter kommunens facebookside og hjemmesiden til at orientere om de tiltag der arbejdes med og gennemføre ture når det er muligt, vil dette blive tilføjet handleplanen. Varde Kommune benytter sig af tilsvarende muligheder for orientering af borgere, og ønsker derfor samme	Ad. 2.5 Handleplanen tilføjes følgende til tabel x. Forventet plan for interessentinddragelse for Varde og Esbjerg Kommune: "Borgerne orienteres om arbejdet med naturen via forskellige medier, f.eks. kommunens hjemmeside, kommunens facebookside eller en guidet tur"

	Høringssvar	Afdelingens bemærkninger	Afdelingens forslag til ændringer
	fra Esbjerg Kommunes side til relevante projektområder kunne være informative og inspirerende for såvel DN Esbjerg som for lokalbefolkningen i øvrigt	formulering, som Esbjerg Kommune tilføjet i handleplanen.	
<u>ANDET:</u> <u>EGNE RETTELSER</u>	Tabelnumre rettet, tidligere holdt de numre i paradigme. Tal i tabeller tilrettet		Tabelnumre rettet Tabel 4: Skovnaturtyper uden fredskovspligt, Skovnaturtypebevarende drift og pleje – Behov for insats: Tal korrigeret fra 6,3 til 5,1 ha I tabel 5: for elle-askeskov: for Vejen 1,35 rette til 1,4 og for MST fra 0,16 til 0,5 ha.

Esbjerg Kommune
Varde Kommune
Vejen Kommune

Arter og Naturbeskyttelse
J.nr. 2024-16720
Den 16-04-2024

Høringssvar fra Miljøstyrelsen i forbindelse med offentlig høring af Natura 2000-handleplan Sneum Å og Holsted Å område nr. 90

Miljøstyrelsen sender hermed høringssvar til forslaget til Natura 2000-handleplanen og har følgende bemærkninger til den.

Høringssvaret indeholder bemærkninger til følgende emner

- Indsatser med frivillig gennemførelse
- Henvisninger til love og de lovmæssige bindinger
- Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode
- Behov for indsatser
- Indsatser fordelt på aktør

Bemærkninger

Indsatser med frivillig gennemførelse

Miljøstyrelsen henleder opmærksomheden på, at de kommunale Natura 2000-handleplaner er udarbejdet i medfør af Miljømålslovens § 37 a, hvorefter kommunalbestyrelsen udarbejder en handleplan til gennemførelse af Natura 2000-planen inden for kommunens geografiske område på land og for den kystnære del af vanddistriktet. Ifølge Miljømålslovens § 46 a, stk. 4, skal kommunalbestyrelsen sikre gennemførelse af en vedtaget handleplan.

Kommunalbestyrelsen er dermed forpligtet til at gennemføre Natura 2000-planen, også hvis det skulle vise sig, at de fornødne frivillige lodsejeraftaler ikke kan indgås. Den kommunale handleplan må derfor ikke rejse tvivl om, hvorvidt kommunalbestyrelsen er indstillet på at opfylde sine forpligtelser.

Miljøstyrelsen henviser til formuleringen af sætningen om frivillighed i afsnit 7, hvor det ikke fremgår tydeligt, at der er andre muligheder end frivillige aftaler.

Miljøstyrelsen ønsker som medudgiver af Natura 2000-handleplanen, at det specificeres yderligere fx. ved at skrive at "Projekterne gennemføres som udgangspunkt ved frivillige aftaler..."

Henvisninger til love og de lovmæssige bindinger

Miljøstyrelsen skal gøre opmærksom på, at den nyeste bekendtgørelse af Naturbeskyttelsesloven er blevet udstedt den 4. oktober 2022 (lovbekendtgørelse nr. 1392 af 04/10/2022), hvorfor lovhenvisning bør rettes.

Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode

Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at Natura 2000-handleplanen efter bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner (bekendtgørelse nr. 944 af 27/06/2016, § 2, stk. 4) skal indeholde en redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er realiseret.

Miljøstyrelsen bemærker, at flere planlagte indsatser i Natura 2000-planen for planperioden 2016-21 ikke er adresseret i redegørelsen for gennemførelse af indsatser i sidste planperiode, jf. bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner § 2, stk. 4. Følgende indsatser mangler redegørelse og skal derfor tilføjes afsnittet herom i Natura 2000-handleplanen:

- Der sikres sammenhæng mellem forekomster af rigkær, tidvis våd eng, hængesæk, kildevæld og surt overdrev med henblik på at gøre arealet mere robust.
- For skovnaturtyper skal sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje. I særlige tilfælde kan permanent ophør af drift (urørt skov) være nødvendig for at opfylde direktivforpligtelsen.

Behov for indsatser

Miljøstyrelsen bemærker, at **flere** planlagte indsatser i Natura 2000-planen for nyeste planperiode 2022-27 ikke er adresseret i afsnittet om behov for indsatser, jf. miljømålslovens § 46 a. Følgende indsatser fremgår ikke af afsnittet og skal derfor tilføjes afsnittet herom i Natura 2000-handleplanen:

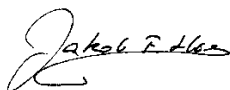
- Tilstanden af levesteder for snæbel sikres eller forbedres i overensstemmelse med arternes krav til disse.
- Indsatser gennemført i første og anden planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats. (Det er uklart i hvilket omfang en del af de nævnte indsatser i denne planperiode er en opfølgning på tidligere indsatser, fx genrydning)

Indsatser fordelt på aktør

Forslaget til Natura 2000-handleplan indeholder oplysning om fordelingen af indsatsen mellem de berørte kommuner og Miljøstyrelsen. Det er imidlertid uklart hvorfor der står anført 1,6 ha stilkegekrat i parentes under Vejen Kommune – samme areal som står med Miljøstyrelsen som ansvarlig myndighed. Miljøstyrelsen går ud fra, at det af den endelige handleplan tydeligt vil fremgå, hvem der løfter hvilken indsats.

Kommunen er velkommen til at kontakte Miljøstyrelsen, hvis styrelsens bemærkninger skulle give anledning til spørgsmål. Styrelsen indgår gerne i dialog om de afgivne bemærkninger. Ved spørgsmål kan kommunen kontakte afsender af denne mail, Ditte Galsgård digal@mst.dk eller Katrine Hansen Lemming kathl@mst.dk.

Med venlig hilsen

Jakob Høeg
Fagkoordinator chef for natur

Miljøstyrelsen
+45 72 54 40 00
mst@mst.dk

Til Esbjerg Kommune
Rådhuset, Torvegade
6700 Esbjerg

Høringssvar vedr. udkast til Natura 2000 handleplaner 2022 - 2027 for hhv. Sneum-Holsted å – hørings id: 23/25424 og Konge å - hørings id: 23/25426

Hermed DN-Esbjergs kommentarer til høring om udkast til ”Natura 2000-handleplaner 2022-2027” for N 2000-område nr. 90 Sneum-Holsted å og N 2000-område nr. 91 Kongeåen

I DN-Esbjerg er vi overordnet positive overfor principperne i udkast til ”Natura 2000-handleplaner 2022 - 2027” og de tiltag/beskyttelser, de giver for landskab samt plante-og dyreliv. Vi ser med tilfredshed på de indsatsområder, der allerede er i fokus og de projekter, der er realiserede, påbegyndt eller under forventelig snarlig realisering. Det drejer sig for Sneum-Holsted ås vedkommende om projekter i tabel 1 side 7 og tabel 2 side 9 samt for Kongeåen tabel 1 og 2 side 7.

De nye tiltag ser vi også positivt på. Det drejer sig om følgende:

For Sneum-Holsted å, tabel 8 side 14:

- Fortsættelse af naturpleje ved Endrup med afsøgning af muligheder for yderligere at sikre kortlagte naturtyper
- Naturpleje ved Størsbøl med mulighed for at binde kortlagte naturtyper sammen
- Etablering af kvælstofvådområde ved Sneum å med genslyngning af vandløbet og forbedring af vandkvaliteten og forbedring af opvækstområde for fiskeyngel
- Fortsat bekæmpelse af invasive arter

samt de nye tiltag for Kongeåen, tabel 8 side 11:

- Pleje af naturtyper og robusthed

DN-Esbjerg vil meget gerne kommentere yderligere på handleplanerne og projekterne for eventuelt at komme med konstruktive forslag til forbedringer og/eller udvidelser. MEN vi mangler, at planerne er så konkrete, at vi har mulighed for at få overblik over, hvad der præcis foregår hvor, hvornår og hvordan. Udover, at den fortsatte dialog i Det Grønne Råd om projekternes gennemførelse og status er vigtig, ser vi også meget gerne en løbende dialog med DN Esbjerg om både igangværende og nye tiltag i Natura 2000-regi. Vi bemærker en formulering i tabel 8 side 11 under Vejen Kommune: ” Borgerne orienteres om arbejdet med naturen via forskellige medier, f.eks. kommunens hjemmeside, artikel i lokalpressen, kommunens facebookside eller en guidet tur”. Vi kan anbefale en lignende formulering for Esbjerg Kommune. Især dialogbaserede guidede ture fra Esbjerg Kommunes side til relevante projektområder kunne være informative og inspirerende for såvel DN Esbjerg som for lokalbefolkningen i øvrigt.

Venlig hilsen

Inger Jensen
Formand.

Peter Emil Jensen
Næstformand og N2000-gruppen

